

Çizgi Filmlerin Eğitim Alanında Kullanılmasıyla İlgili Yapılan Çalışmaların İncelenmesi¹

DOI: 10.26466/opus.803593

*

Zeynep Kaya* – Mustafa Uzoğlu**

* YL öğrencisi, Giresun Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Giresun/Türkiye
E-Posta: kayazeynep253@gmail.com

ORCID: [0000-0002-3631-2431](https://orcid.org/0000-0002-3631-2431)

** Prof.Dr, Giresun Üniversitesi/Eğitim Fakültesi, Fen Bilgisi Eğitimi ABD, Giresun/Türkiye

E-Posta: mustafauzozglu@gmail.com

ORCID: [0000-0002-4346-5161](https://orcid.org/0000-0002-4346-5161)

Öz

Günümüzde çocukların izlemeyi en çok tercih ettikleri televizyon programları çizgi filmlerdir. Çocukların dünyasında önemli bir yere sahip olan çizgi filmlerin eğitim alanındaki etkileri merak konusu olmuştur. Bu araştırmanın amacı çizgi filmlerin eğitim alanında kullanılmasıyla ilgili Türkiye’de yapılan çalışmaları incelemektir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiştir. 17 makale ve 15 tez olmak üzere toplam 32 çalışma incelenmiştir. Veriler doküman inceleme tekniği ile toplanmıştır. Araştırmada analiz edilecek olan makale ve tezlere ulusal veri tabanlarından Dergipark, Ulakbim, Ulusal Tez Merkezi (Yök Tez) ve Google Akademik gibi veri tabanları taranarak ulaşılmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Çalışmanın verileri frekanslara dayalı bir şekilde yorumlanmış ve veriler tablolar halinde sunulmuştur. Yapılan incelemelerde örneklem ve veri toplama aracı olarak en fazla çizgi filmlerin bölümlerinin seçildiği görülmüştür. Araştırma deseni olarak en çok deneysel araştırmalar ve tarama araştırmaları kullanılmıştır. İçerik analizi ise en fazla kullanılan analiz yöntemidir. Araştırmaların sonuçları incelendiğinde; çizgi filmlerin eğitimde kullanılmasının yararlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çizgi film, eğitim, nitel araştırma

¹ Bu çalışma 2019 yılında Zeynep Kaya’ nın yüksek lisans semineri olarak sunulmuştur.

The Investigation of Academic Studies about Cartoon Movies on Education

*

Abstract

Nowadays, children prefer watching cartoon movies mostly. Cartoon movies have an important place in children's life. Therefore, effects of cartoon movies in education field is a matter of curiosity. The aim of the research is to investigate theses and articles which were done in Turkey about using cartoon movies in education. Qualitative research approach was used in the research. A total of 32 studies which consisted of 17 articles and 15 theses were examined. The sample of the study were reached from national academic data base Ulakbim, Google Scholar, DergiPark and Higher Education Institution National Thesis Centre (YÖK). Data were analyzed by descriptive analysis method. The data of the study were interpreted on the basis of frequency and data were presented with tables. When the studies were examined, it was seen that cartoon movies were selected mostly as a sample and data collection tool. Experimental and survey studies were used as a research design. As an analysis method, content analysis was used mostly. When the results of the researches were examined, it was concluded that the use of cartoon movies in education is beneficial.

Keywords: *Cartoon movies, education, qualitative research*

Giriş

Teknolojinin hızla gelişmesiyle birlikte teknolojik aletler hayatımızda vazgeçilmez bir yere sahip olmuştur. Günümüzde çocuklar bebekliklerinden itibaren teknolojik aletlerle çokça vakit geçirmektedir. Maalesef günümüzde aileler çocukları oyalansın diye farkında olmadan çocukları teknolojik aletlerin kölesi haline getirmektedir. Özellikle televizyon çocuklar için önemli bir kitle iletişim aracı olmaktadır. Televizyon birden fazla duyu organlarına hitap ettiği için çocuklar için ilgi çekici bulunmaktadır. Televizyonun çocukların zihinsel ve duygusal gelişimleri üzerindeki etkileri hem pozitif hem de negatif yönde olmaktadır (Büyükbakkal, 2007). Çünkü televizyon ile çok vakit geçen çocuklar televizyonda duydukları her şeyi doğru yanlış ayırt etmeksizin zihinlerine kaydetmekte ve onlara zihinlerinde anlamlar yüklemektedir (Temizyürek ve Acar, 2014). Bu yüzden televizyonun doğru bir şekilde kullanılması çocukların gelişimi için oldukça önemli olmaktadır.

Çizgi filmler ise çocukların en çok izlediği televizyon programlarındanır. Aral, Ceylan ve Bıçakçı (2011) yaptıkları araştırmada 10- 11 yaşlarındaki kız çocukların televizyonda en çok tercih ettiği programın çizgi filmler olduğu, erkek çocukların ise dizi filmleri çizgi filmlerden daha çok tercih ettiği sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca yapılan bu araştırmada hem kız hem de erkek çocukların hafta boyu televizyon izleme sürelerinin yaklaşık 4-5 saat olduğu tespit edilmiştir. Özdemir ve Ramazan (2012) ise hem okul öncesi dönemdeki çocukların hem de ilkokul dönemindeki çocukların çizgi filmleri önemli oranda tercih edip izledikleri sonucuna ulaşmıştır. Bütün bu araştırmalar çocukların televizyonla çokça iç içe olduğunun bir göstergesidir.

Çizgi filmler çocukların gelişimlerinde, sosyalleşmelerinde ve eğitimlerinde okul ve aile kadar önemli rol oynamaktadır. İyi hazırlanmış çizgi filmler dilsel ve bilişsel becerileri geliştirerek çocukların öğrenmelerine katkı sağlamaktadır. Buna karşılık bazı dikkatsizce hazırlanmış çizgi filmler ise çocukları şiddete yönlendirerek gelişimlerini olumsuz etkilemektedir (Yağlı, 2013). Şiddet öğeleri içeren çizgi filmler yüzünden çocuklar akranlarına şiddet uygulamaya başlamaktadır (Ghilzai, Alam, Ahmad, Shaukat ve Noor, 2017). Bu yüzden çocukların izlediği çizgi filmlerin aileler tarafından kontrol edilmesi büyük önem taşır (Ghilzai, Alam, Ahmad, Shaukat ve Noor, 2017; Yağlı, 2013).

Çocuklar televizyonda izledikleri filmler ve çizgi filmlerinden etkilenirler. Okul öncesi dönemdeki çocukların kişilik gelişimlerine çizgi filmlerin etkisinin incelendiği araştırmada; küçük yaştaki çocukların sevdiği ve kendine yakın bulduğu çizgi film kahramanlarını rol model aldıkları görülmüştür (Oruç, Tecim ve Özyürek, 2011). Bu durum, çizgi filmlerin çocukların hayatında çok önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir. Yapılan bir diğer araştırmada ise sadece okul öncesi değil ilköğretim çocuklarının da çizgi film kahramanlarından etkilendiği ve onların hareketlerini ve yaptıklarını günlük hayatlarında uygulamaya çalıştıkları sonucuna ulaşılmıştır (Özdemir ve Ramazan, 2012).

Yapılan bir diğer araştırma, ilköğretim çağındaki çocukların okul öncesi çağındaki çocuklara göre çizgi film izlemeye oyun oynamaktan daha çok zaman harcadığı sonucunu ortaya koymuştur (Özdemir ve Ramazan, 2012). Bu durum bize çocukların yaşı büyüdükçe televizyona olan bağlılıklarının biraz daha arttığını göstermektedir. Yani; çocukların ekran önünde geçirdiği zaman arttığında, çizgi filmlerin çocuklar üzerindeki etkisi daha çok artmış olmaktadır.

Çocukların hayatında bu kadar önemli bir yere sahip olan çizgi filmlerin eğitime katkı sağlamak amacıyla kullanılması büyük önem taşımaktadır. Çizgi filmler eğitimde pek çok alanda yarar sağlamaktadır. Yabancı dil öğretiminde çizgi filmlerden yarar sağlanmaktadır. Çizgi filmler karmaşık kavramları basitleştirerek, çocukların farkında olmadan öğrenmelerini sağlamaktadır (Köprülü, 2016). Özellikle eğitim amaçlı hazırlanan çizgi filmler çocuklara sayma, çizim ve İngilizce becerileri gibi temel okula hazırlık becerilerini kazandırmaktadır (Borzekowski, 2018).

Öğretmen ve öğretmen adaylarıyla yapılan çalışmalarda da çizgi filmlerin öğretim açısından faydalı ve motive edeceği sonucuna ulaşılmıştır (Bayındır, 2015; Berber, Anılan, Odabaş ve Alkan, 2019; Özeskici, 2014; Sancak, 2018). Öğretmenler ve öğretmen adayları çizgi filmlerin öğretim amaçlı olarak yararlı olduğunu ve öğrencilerin öğrenmesine katkı sağlayacağını ifade etmişlerdir (Bayındır, 2015; Berber, Anılan, Odabaş ve Alkan, 2019). Din kültürü öğretmenleri ile yapılan araştırmada ise öğretmenler; çizgi filmlerin çocuklarda sorumluluk, özgüven, adalet, paylaşma, kardeşlik, demokrasi ve ahlak duygusunu geliştiren sözel öğeler ve bu duyguları geliştirici rol modeller içerdiğini belirtmişlerdir (Sancak, 2018). Bütün bunlar çizgi filmlerin eğitimde kullanılmasının önemini bir kez daha ortaya çıkarmıştır.

Çocukların her gün bıkmadan severek izledikleri çizgi filmlerle ilgili eğitim alanında yapılmış araştırmaların inceleneyeği bu çalışma, çizgi filmlerin içeriklerinin eğitime uygunluğu açısından tespit edilmesi ve çizgi filmlerden eğitimde nasıl yararlanıldığının anlaşılabilmesi için iyi bir yol gösterici olacaktır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı çizgi filmlerin eğitimde kullanılması ile ilgili ulusal alanda yapılan makale ve tezleri incelemek ve çizgi filmlerin eğitim alanında nasıl kullanıldığını tespit etmektir.

Araştırma Soruları

- Çizgi filmlerle ilgili eğitim alanında yapılan çalışmaların amaçları nelerdir?
- Çizgi filmlerle ilgili eğitim alanında yapılan çalışmalarda yaygın olarak tercih edilen örneklem/ veri kaynağı nelerdir?
- Çizgi filmlerle ilgili eğitim alanında yapılan çalışmalarda yaygın olarak tercih edilen araştırma desenleri nelerdir?
- Çizgi filmlerle ilgili eğitim alanında yapılan çalışmalarda yaygın olarak tercih edilen veri toplama araçları nelerdir?
- Çizgi filmlerle ilgili eğitim alanında yapılan çalışmalarda yaygın olarak tercih edilen veri analiz türleri nelerdir?
- Çizgi filmlerle ilgili eğitim alanında yapılan çalışmalarda elde edilen sonuçlar nelerdir?

Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmalar; ilişkiler, durumlar ve olaylarla ilgili derinlemesine bilgi elde edildiği çalışmalardır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2018). Bu araştırmada, nitel araştırmalarda kullanılan doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Doküman incelemesi; araştırılması hedeflenen durumlarla ilgili bilgilere sahip olan yazılı materyallerin analizidir (Şimşek ve Yıldırım, 2018). Elde edilen veriler ise betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Betimsel analizde elde edilen veriler araştırmanın amacına göre önceden belirlenen başlıklara göre analiz edilir ve yorumlanır (Şimşek ve Yıldırım, 2018). Yapılan bu

çalışmada ilk olarak araştırma soruları iki araştırmacı tarafından belirlenmiştir. Elde edilen veriler de araştırmacılar tarafından fikir alışverişi yapılarak araştırma sorularına göre başlıklara ayrılmıştır. Bu çalışmada incelenen makaleler ve tezler; araştırmanın amacına, veri toplanan örnekleme/veri kaynağına, araştırma desenine, veri toplama aracına, veri analiz yöntemine ve ulaşılan sonuçlara göre analiz edilmiş ve sonuçlar frekansları ile birlikte tablolar halinde sunulmuştur.

Örnekleme

Araştırmanın örnekleme ulusal alanda, çizgi filmler ile ilgili eğitim alanında yapılmış olan çalışmalardır. Araştırmanın örneklemini oluşturan veriler elektronik ortamdan toplanmıştır. Örnekleme oluşturan yayınlar; Ulakbim, Google Akademik, Dergipark ve YÖK Tez merkezi taranarak elde edilmiştir. İncelenecek çalışmalara ulaşabilmek için çalışmanın temelini oluşturan "çizgi film ve eğitim", "çizgi film" anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Araştırmanın örnekleme amaçsal örnekleme yönteminden biri olan kota örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Bu çalışmada belirlenen ölçütler; incelenen makale ve tezlerin 2000-2019 yılları arasında yapılmış olması ve eğitim alanında yapılmış olmasıdır. Araştırma kapsamında 17 makale ve 15 yüksek lisans tezi olmak üzere toplam 32 çalışmaya ulaşılmıştır. Elde edilen makaleler A1, A2... şeklinde, ulaşılan tezler ise T1, T2... şeklinde kodlanmıştır (Tablo 1).

Tablo 1. Kullanılan Veri Tabanları ve Anahtar Kelime

Veri tabanları	Anahtar kelime	Makaleler-Tezler
Google Akademik		A1, A2, A3, A4, A5, A6,A7, A8,
Ulakbim		A9, A10, A11, A12, A13, A14,
Dergipark	"Çizgi filmler"	A15, A16, A17
YÖK Tez	"Çizgi film ve eğitim"	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9, T10, T11, T12, T13, T14, T15

Araştırmada İncelenen Çalışmalar

Araştırmada 17 makale ve 15 yüksek lisans tezi olmak üzere toplam 32 çalışma incelenmiştir. Araştırmada incelenen çalışmalara ait bilgiler Ek 1’de sunulmuştur.

Bulgular

Araştırma kapsamında elde edilen bulgular, araştırma soruları temel alınarak alt başlıklar halinde sunulmuştur.

İncelen Çalışmaların Amaçlarına Göre Elde Edilen Bulgular

Çizgi filmlerin eğitimde kullanılmasıyla ilgili ulusal alanda yapılan çalışmalar yapılış amaçlarına göre incelenmiş, elde edilen sonuçlar Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. İncelenen Çalışmaların (Dokümanlar) Amaçlarına Göre Sınıflandırılması

Amaçlar	Çalışmalar (dokümanlar)	Frekans
Öğretim materyali olarak kullanılan çizgi filmlerin öğrenci başarısına etkisini incelemek	A2, A5, A6, A17, T2, T10, T11, T12, T13	9
Öğretim materyali olarak kullanılan çizgi filmlerin öğrenci tutumuna ve duyuşsal alandaki değişimlere etkisini incelemek	A17, T10, T11	3
Öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının, eğitimde çizgi filmlerin kullanılmasına ilişkin görüşlerini belirlemek	A4, A15, T4, T5	4
Çizgi filmleri din ve değerler eğitimi açısından incelemek	A7, A8	2
Çizgi filmleri kavram öğretimi açısından incelemek	A3, T8	2
Çizgi filmlerde yer alan söz varlığı unsurlarını ve Türkçe öğretim programındaki değerleri belirlemek	A9, A10, A11, T1, T7	5
Çizgi filmleri Sosyal Bilgiler ve Hayat Bilgisi Programı’nda yer alan değerler açısından incelemek	A12, A13, A16, T6	4
Çizgi filmleri okul öncesinde yer alan değerler açısından incelemek	T9, T15	2
Çizgi filmleri motor gelişim kazanımları açısından incelemek	A14	1
Öğretim materyali olarak kullanılan çizgi filmlerin öğrencilerin çizdikleri resimler üzerindeki etkilerini belirlemek	T3, T14	2
Çizgi filmlerde geçen bilimsel ifadeleri belirlemek	A1	1

Tablo 2 incelendiğinde araştırmacıların, çoğunlukla derslerde öğretim materyali olarak seçilen çizgi filmlerin öğrenci başarısında etkili olup olmadığını saptamak için çalışmalar yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır (f=9). Bunun yanı sıra çizgi filmlerin; söz varlığı unsurları (f=5), kavram öğretimi (f=2), değerler eğitimi (f=8) açısından incelendiği çalışmalar da mevcuttur. Araştırmacıların, öğretmen ve öğretmen adaylarının çizgi filmlerin öğretim amaçlı olarak kullanılması hakkındaki fikirlerini belirlemek amacıyla yaptıkları araştırmalar (f=4) da tabloda göze çarpmaktadır. Çizgi filmlerin motor gelişim kazanımları (f=1) ve bilimsel ifadeler (f=1) açısından incelendiği çalışmalar ise en az sayıdadır.

Örneklere Göre Elde Edilen Bulgular

Çizgi filmlerin eğitimde kullanılmasıyla ilgili ulusal alanda yapılan çalışmalar seçilen örneklere göre incelenmiş ve elde edilen sonuçlar Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Veri Toplanan Örneklem/Veri Kaynağı

Örneklem/Veri kaynağı	Çalışmalar (dokümanlar)	Frekans
Doküman inceleme (Çizgi filmler)	A1, A3, A7, A8, A9, A10, A11, A12, A13, A14, A16, T1, T6, T7, T8, T9, T15	17
Zihinsel engelli öğrenciler	T14	1
2.sınıf öğrencileri	A17	1
4. sınıf öğrencileri	T13	1
5. sınıf öğrencileri	A5, T3	2
6. sınıf öğrencileri	A2, T10	2
7. sınıf öğrencileri	T2, T11	2
Öğretmenler	A4, T4, T5	3
Öğretmen adayları	A15, T4	2
Kursiyer	A6	1
Üniversite öğrencileri	T12	1

Tablo 3 incelendiğinde çizgi filmlerle ilgili eğitim alanında yapılan çalışmalarda veri kaynağı olarak en fazla çizgi filmlerin (f=17) seçildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra farklı yaş gruplarından öğrencilerin örneklem olarak seçildiği çalışmalar da tercih edilmiştir. Öğretmen (f=3) ve öğretmen adaylarının (f=2) örneklem olarak seçildiği çalışmalar da mevcuttur. Az sayıda olsa da kursiyerlerden (f=1) de veri toplandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma Desenine Göre Elde Edilen Bulgular

Çizgi filmlerin eğitimde kullanılmasıyla ilgili ulusal alanda yapılan çalışmalar kullanılan araştırma desenine göre incelenmiş ve elde edilen sonuçlar Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Araştırma Deseni

Araştırma deseni	Çalışmalar (dokümanlar)	Frekans
Deneyisel Araştırma	A2, A5, A6, A17, T2, T3, T10, T11, T12, T13, T14	11
Gömülü Teori	A7, A8	2
Durum Çalışması	A1, A13	2
Tarama Çalışması	A3, A4, A9, A10, T4, T5, T6, T8, T9, T15	10
Doküman inceleme modeli	A11, A12, A16, T1, T7	5
Olgubilim	A15	1
İçerik analizi yöntemi	A14, T9	2

Tablo 4'e g6re eğitimde çizgi filmlerin kullanılmasıyla ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde araştırma deseni olarak en fazla deneysel araştırma deseni (f=11) ve tarama çalışmaları (f=10) kullanıldığı g6r6lm6řt6r. Bunun yanı sıra dok6man inceleme çalışmaları (f=5) da sıklıkla tercih edilen bir diğer araştırma desenidir.

Kullanılan Veri Toplama Araçlarına G6re Elde Edilen Bulgular

izgi filmlerin eğitimde kullanılmasıyla ilgili ulusal alanda yapılan çalışmalar kullanılan veri toplama araçlarına g6re incelenmiş ve elde edilen sonuçlar Tablo 5'te g6sterilmiştir.

Tablo 5. İncelenen alışmalarda Kullanılan Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı	çalışmalar (dok6manlar)	Frekans
Dok6man inceleme (izgi film)	A1, A3, A7, A8, A9, A10, A11, A12, A13, A14, A16, T1, T6, T7, T8, T9, T15	17
Dok6man inceleme (Resim)	T3, T14	2
Başarı testi	A2, A6, A17, T2, T10, T11, T13, T13	8
G6r6şme	A15, T4, T12, T13	4
Anket	A4, T5, T12	3
6lek	A17, T10, T11	3
G6nl6k	T12	1
Ders değerlendirme formu	T13	1

Tablo 5 incelendiğinde çizgi filmlerin eğitimde kullanılmasıyla ilgili çalışmalarda en fazla tercih edilen veri toplama aracı çizgi film ve resim gibi dok6manlardır (f=19). Başarı testleri (f=8) de veri elde edebilmek için yaygın olarak kullanılan veri toplama araçlarıdır. Bunun yanı sıra g6r6şme, anket, 6lek, g6nl6k ve ders değerlendirme formları da veri toplamak için kullanılan diğer araçlardır.

Kullanılan Veri Analiz Y6ntemine G6re Elde Edilen Bulgular

izgi filmlerin eğitimde kullanılmasıyla ilgili ulusal alanda yapılan çalışmalar kullanılan veri analiz y6ntemlerine g6re incelenmiş ve elde edilen sonuçlar Tablo 6'da g6sterilmiştir.

Tablo 6. İncelenen alışmalarda Kullanılan Veri Analiz Y6ntemleri

Veri analiz y6ntemleri	çalışmalar (dok6manlar)	Frekans
Betimsel istatistik teknikleri (frekans, y6zde, ortalama vb.)	A3, A4, A6, A13, A14, T5, T8, T10	8
İçerik analizi	A1, A7, A8, A9, A12, A16, T4, T6, T9, T15	10
T testi	A2, A5, T2, T10, T11, T12, T13	7
Anova	T11, T13	2
Parametrik olmayan testler	A17	1

Betimsel analiz	A1, A15, T1, T12, T13, T15	6
Simple Concordance 4.07 yazılımı	A10, A11, T7	3
Değişim yüzdesi (Değerlendirme Formu)	T3, T14	2

Tablo 6 incelendiğinde çizgi filmlerin eğitimde kullanımı hakkında yapılan çalışmalarda toplanan verilerin farklı yöntemlerle analiz edildiği ortaya çıkmıştır. İçerik analizi (f=10) en fazla kullanılan analiz yöntemidir. Betimsel istatistik teknikleri (f=8) ve t testi (f=7) diğer tercih edilen analiz yöntemi olarak göze çarpmaktadır.

İncelenen Çalışmaların Sonuçlarına Göre Elde Edilen Bulgular

Çizgi filmlerin eğitimde kullanılmasıyla ilgili Türkiye’de yapılan çalışmalar ulaşılan sonuçlara göre incelenmiş ve elde edilen veriler Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. İncelenen Çalışmaların (Dokümanlar) Sonuçlarına Göre Sınıflandırılması

Sonuçlar	Çalışmalar (dokümanlar)	Frekans
Öğretim materyali olarak kullanılan çizgi filmlerin öğrenci başarısına etkisi olumludur.	A2, A5, A6, T2, T10, T11, T12, T13	8
Öğretim materyali olarak kullanılan çizgi filmler öğrencilerin tutumlarını arttırmıştır.	T10, T11, T12	3
Öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının eğitimde çizgi filmlerin kullanılmasına ilişkin görüşleri genellikle olumludur.	A4, A15, T4, T5	4
Çizgi filmler değerler eğitimi, kavram öğretimi ve söz varlığı açısından yeterli ve genellikle olumlu öğeler içermektedir.	A3, A7, A8, A9, A10, A11, A12, A13, A16, T1, T6, T7, T8, T9, T15	15
Çizgi filmler motor gelişim kazanımları açısından yeterli öğeler içermektedir.	A14	1
Öğretim materyali olarak kullanılan çizgi filmler öğrencilerin çizdikleri resimleri geliştirmiştir.	T3, T14	2
Çizgi filmler bilimsel kavramlar açısından yetersizdir.	A1	1
Çizgi filmler ile işlenen derslerle geleneksel yöntemle işlenen derslerin başına etkisi arasında fark yoktur.	A17	1
Çizgi filmlerle işlenen derslerin tutuma etkisi yoktur.	A17	1

Tablo 7’ye göre yapılan çalışmaların sonuçları incelendiğinde, çizgi filmlerin değerler eğitimi, kavram öğretimi ve söz varlığı unsurlarının öğretimi açısından yeterli öğelere sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır (f=15). Ayrıca çalışmalarda genel olarak çizgi filmlerin derslerde öğretim yöntemi olarak kullanılmasının öğrenci başarısının artmasına katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır (f=8). Fakat derslerde çizgi filmlerin kullanılmasının öğrencilerin tutumuna etkisinin olmadığı (f=1) ve geleneksel yöntemle arasında başarıya etki konusunda fark olmadığı (f=1) sonucuna ulaşan çalışmalar da mevcuttur.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada 2000-2019 yılları arasında Türkiye’de yayımlanan, çizgi filmlerin eğitimde kullanılmasıyla ilgili makale ve tezler birçok açıdan ele alınarak incelenmiştir. Bu yüzden bu araştırmanın çizgi filmlerin eğitim alanında nasıl yer aldığıyla ilgili mevcut durumu yansıtacağı düşünülmektedir.

izgi filmlerin eğitimde kullanılmasıyla ilgili yayımlanan makale ve tezlerde sıklıkla çizgi filmlerin ğretim materyali olarak kullanılmasının başarıya etkisi incelenmiştir. Bu araştırmaların sonuçları incelendiğinde ise genel olarak çizgi filmlerle yapılan ğretimlerin öğrencilerin başarısını olumlu etkilediği sonucuna ulaşılmıştır (Abdüsselam, 2013; Aytan ve Tunçel, 2015; Ayvacı, Abdüsselam, Z. ve Abdüsselam, M. S.,2014; elik, 2015; Ekinci, 2017; Oruç ve Teymuroğlu, 2016; zer, 2012; Ulaş Taraf, 2015). Sadece yapılan bir çalışma da çizgi filmlerle yapılan öğretimin geleneksel öğretimle arasında fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Bülbül ve Oruç, 2019). Farkın çıkmamasında sebebi kullanılan çizgi filmlerin konuya uygun olmaması ve öğrencilerin ilgisini çekebilecek çizgi filmlerin tercih edilmemiş olmaması olabilir.

İncelenen çalışmalarda araştırmacılar çizgi filmleri değerler eğitimi, kavramlar, söz varlığı unsurları, bilimsel ifadeler açısından incelemeyi de tercih etmişlerdir. izgi filmlerin değerler eğitimi, kavram ğretimi ve söz varlığı unsurları açısından yeterli olduğu sonucuna varmışlardır (Ayan, 2016; Ayan ve Baş, 2015; Bölük, 2018; Bursalı ve Topçuoğlu nal, 2015; etin, 2018; Coşkun ve Köroğlu, 2016; Karakuş, 2015; Köroğlu, 2016; Sadioğlu, Turan, Deveci Dikmen, Yılmaz ve zkan Muhtar,2018; Selanik Ay ve Korkmaz, 2017; Sevim, 2013; Temizkan ve Atasoy, 2016; zer, 2015; Yorulmaz, 2013a; Yorulmaz, 2013b). Ayrıca yapılan bir diğer çalışmada çizgi filmlerde okul öncesi eğitim programında yer alan motor gelişim kazanımları ile ilgili hareketler olduğu görülmüştür (Arslan ve Duman, 2018). Bu durumda çizgi filmlerin eğitim-öğretimde kullanılmasının gerekli olduğu sonucuna ulaşabiliriz. Bunun yanı sıra sadece bir çalışmada çizgi filmler bilimsel kavramlar açısından incelenmiş ve yetersiz bulunmuştur (Bayır ve Güneş, 2017).

Öğretmen ve ğretmen adaylarının çizgi filmlerin eğitsel yn hakkındaki düşüncelerini belirlemek üzerine yapılan çalışmalar da mevcuttur (Bayındır, 2015; Berber, Anılan, Odabaş ve Alkan, 2019; zeskici, 2014; Sancak, 2018). Bu çalışmaların sonucunda ğretmen ve ğretmen adaylarının çizgi

filmlerin eğitim öğretim sırasında kullanılabilir olduğunu ifade ettikleri sonucuna ulaşmıştır. Çizgi filmler dikkat çekici olduğu için öğretmenler tarafından eğitimde uygun bulunmuş olabilir.

İncelen bazı çalışmalarda çizgi filmlerin çocukların görsel sanatlar dersinde yaptıkları resimler üzerindeki etkisi araştırılmıştır (Alan, 2009; Özakçaoğlu, 2009). Olumlu özelliklere sahip çizgi filmler izletildikten sonra öğrencilerin resimlerinde biçim, anlatım ve renk yönünden gelişmeler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum çizgi filmlerin çocukların hayal gücüne etkisinin en önemli göstergesidir.

İncelenen makale ve tezlerde örneklem olarak en çok çizgi filmlerin seçildiği görülmüştür. Çizgi filmleri öğretim açısından incelenmek için tercih edilmiş olabilir. Yapılan çalışmalar sonucunda, çizgi filmlerin eğitimde kullanılmasıyla ilgili farklı yaş gruplarından öğrencilerle yapılan çalışmaların da olduğu göze çarpmaktadır (Abdüsselam, 2013; Alan, 2009; Aytan ve Tunçel, 2015; Ayvacı, Abdüsselam, Z. ve Abdüsselam, M. S., 2014; Bülbül ve Oruç, 2019; Çelik, 2015; Ekinci, 2017; Oruç ve Teymuroğlu, 2016; Özakçaoğlu, 2009; Özer, 2012; Ulaş Taraf, 2015). Çizgi filmlerin öğrencilerin hayatındaki yeri düşünüldüğünde öğrencilerin örneklem olarak seçilmesi uygundur. Çizgi filmleri öğretim yöntemi olarak öğretmenler kullanacağı için öğretmenler de veri kaynakları olmuştur.

Araştırmada en fazla deneysel desen ve tarama araştırmalarının kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Çizgi filmlerin eğitimde etkililiğini ölçebilmek ve çizgi filmlerin öğretim yönüne ilişkin uygunluğunun belirlenmesi için bu araştırma desenleri uygundur. Örneklem olarak çizgi filmler seçildiği için doküman inceleme modeli de tercih edilen araştırma türlerindedir.

İncelenen çalışmalarda veriler en fazla dokümanlardan ve başarı testlerinden elde edilmiştir. Doküman olarak genelde çizgi filmler tercih edilmiştir. Çizgi filmler kolay ulaşılabilir olduğu için tercih edilmiş olabilir. Başarı testleri de çalışmalarda sıklıkla tercih edilen diğer bir veri toplama aracıdır. Özellikle deneysel desenin kullanıldığı çalışmalarda veri toplama aracı olarak başarı testlerinin kullanılması genellikle tercih edilen bir durumdur.

Makaleler ve tezler kullanılan veri analiz yöntemleri bakımından incelendiğinde içerik analizinin daha yoğun olarak kullanıldığı göze çarpmaktadır. Çizgi filmlerin eğitimde kullanılmasıyla ilgili yapılan çalışmalarda genel olarak çizgi filmlerin bölümleri eğitim açısından ele alınmıştır. Bu yüzden, çizgi filmleri daha detaylı incelemek için içerik analizi kullanılmış olabilir.

Bütün bu sonuçlar ışığında incelenen çalışmaların çoğunda kavramlar ve değerler açısından çizgi filmlerin yeterli bulunduğu belirlenmiştir. Fakat çizgi filmlerin bilimsel açıdan incelendiği çalışmaların çok yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İncelenen tezlerin ve makalelerin odak noktasının ise çoğunlukla çizgi filmlerin kendisi olduğu görülmüştür. Bu yüzden çizgi filmlerin çocuklar üzerindeki etkilerinin anlaşılması bu anlamda yetersiz kalmıştır.

Örnekleme öğrencilerden oluşan çalışmalarda, çoğunlukla yaş grubu küçük öğrenciler örneklem olarak seçilmiştir. Yaş grubu daha büyük olan öğrencilerle olan çalışmaların azlığı göze çarpmaktadır. Öğretmenlerle ilgili yapılan çalışmaların da yeterli olmadığı saptanmıştır. Çizgi filmleri öğretim sırasında kullanacak olan öğretmenler olduğu için öğretmenlerin görüşlerinin alınması önemli olmaktadır.

Öneriler

- Çizgi filmler bilimsel kavramlar açısından daha detaylı incelenebilir.
- Çizgi filmlerin eğitimde alanında kullanılmasıyla ilgili yapılan çalışma sayısı arttırılabilir.
- Ortaöğretim düzeyinde çizgi filmlerle ilgili çalışmalara rastlanmamıştır. Ortaöğretim düzeyinde çalışmalar yapılabilir.
- Öğretmen ve öğretmen adaylarıyla çizgi filmlerin eğitimde nasıl faydalı olabileceğine dair detaylı çalışmalar yapılabilir.
- Uluslararası alanda konuyla ilgili yapılmış çalışmalar incelenebilir.

EXTENDED ABSTRACT

**The Investigation of Academic Studies about
Cartoon Movies on Education**

*

Zeynep Kaya – Mustafa Uzoğlu
Giresun University

Technological tools have an indispensable place in our lives owing to the development of technology. Nowadays children since their infancy spend a lot of time with technological devices. Television is important mass media tool for children. Television may have both positive and negative effect on children's emotional and cognitive development (Büyükbakkal, 2007).

Cartoons are the most watched TV programs from children. According to research of Özdemir and Ramazan (2012), it concluded that both preschool and primary school children prefer watching cartoon movies considerably.

Cartoons play an important role in children's development, socialization and education as much as school and family. Well prepared cartoon films can contribute students' learning positively. Cartoon develops both linguistic and cognitive skills. On the other hand, carelessly prepared cartoons may lead children to violence. This case may affect development of children negatively (Yağlı, 2013).

Children are impressed by films and cartoons watched on TV. In the study examining the effects of cartoons on the personality development of preschool children, it reached that young children take the role models of cartoon characters that they love and find close to themselves (Oruç, Tecim ve Özyürek, 2011).

Cartoon movies can provide benefits in many areas of education. Cartoons can be beneficial in foreign language teaching. Cartoon films simplify complex concepts. In addition, cartoon movies provide children learning without realizing it (Köprülü, 2016).

According to literature review, it reached that using cartoons in instruction is beneficial and good motivation source according to both teachers and candidates of teachers (Bayındır, 2015; Berber, Anılan, Odabaş ve Alkan, 2019).

Aim of the research is to investigate national articles and thesis about using cartoon movies in education.

- What are the aims of researches which are done in using cartoon movies in education?
- What are the samplings or data source of researches which are done in using cartoon movies in education?
- What are the research designs of researches which are done in using cartoon movies in education?
- What are the data collection tools of researches which are done in using cartoon movies in education?
- What are the data analyses types of researches which are done in using cartoon movies in education?
- What are the results of researches which are done in using cartoon movies in education?

Qualitative research has used in this research. Obtained data has analyzed with descriptive analyze method.

Sampling

Sampling of research has been national studies which are related to use cartoon movies in education. In this research, 17 articles and 15 master thesis (totally 32 studies) have been reached.

Researches about cartoon movies in education which are published in Turkey between 2000-2019 years have been considered from different angle in this investigation.

According to examined thesis and articles, the result shows that cartoons used in education have affected students' success positively (Abdüsselam, 2013; Aytan ve Tunçel, 2015; Ayvaci, Abdüsselam, Z. ve Abdüsselam, M. S., 2014; Çelik, 2015; Ekinci, 2017; Oruç ve Teymuroğlu, 2016; Özer, 2012; Ulaş Taraf, 2015). There is no difference between traditional education and using cartoon during instruction (Bülbül ve Oruç, 2019). Another result of examined researches indicates that cartoons are sufficient in terms of values education, concept teaching and vocabulary teaching (Ayan, 2016; Ayan ve Baş, 2015; Bölük, 2018; Bursalı ve Topçuoğlu Ünal, 2015; Çetin, 2018; Coşkun ve Köroğlu, 2016; Karakuş, 2015; Köroğlu, 2016; Sadioğlu, Turan, Devci Dikmen, Yılmaz ve Özkan Muhtar, 2018; Selanik Ay ve Korkmaz, 2017; Sevim, 2013; Temizkan ve Atasoy, 2016; Özer, 2015; Yorulmaz, 2013a; Yorulmaz, 2013b). In addition; according to result of examined researches, teachers and

preservice teachers considered that using cartoon in education is useful during instruction (Bayındır, 2015; Berber, Anılan, Odabaş ve Alkan, 2019; Özescici, 2014; Sancak, 2018).

When the thesis and articles are analyzed, the result shows that cartoon movies were chosen mostly as sample.

Other consequence indicated that experimental design and survey studies were preferred mostly in the examined thesis and articles. In addition, data were obtained by documents and success test mostly.

Another result showed that content analyze pointed out as data analyze technic when thesis and articles were examined.

In this research shows that most of examined articles and thesis focused on cartoon movies only. Therefore, effects of cartoon films on children do not examined sufficiently.

- Cartoon movies may be examined in terms of scientific concepts deeply.
- The number of studies may be increased about using cartoons in education.
- International researches may be investigated about using cartoons in education.
- There is no research about using cartoon films in the secondary education. Therefore, new researches may be done in this case.
- Another detail study may be done with teachers and preservice teachers about how they can use cartoon movies during instruction.

Kaynakça / References

- Abdüselam, Z. (2013). *Çizgi filmlerin fen öğretimine etkisi: kuvveti keşfedelim örneği*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı, Trabzon.
- Alan, İ. (2009). *Sevgi içerikli çizgi filmlerin ilköğretim 5.sınıftaki çocukların görsel sanatlar dersinde yaptıkları resimler üzerindeki etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Aral, N., Ceylan, R., ve Bıçakçı, M. Y. (2011). Çocukların televizyon seyretme alışkanlıklarının yaş ve cinsiyete göre incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(2), 489-498.
- Arslan, A., ve Duman, E. Z. (2018). Okul öncesi eğitim programında yer alan motor gelişim kazanımlarının çizgi filmlerdeki sunumu. *Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi*, 4(6), 320-344.

- Ayan, S. (2016). *Çizgi filmlerin söz varlığı üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ayan, S., ve Baş, B. (2015). Çizgi filmlerdeki söz varlığıyla ilkokul öğrencilerinin söz varlığı üzerine bir araştırma. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(4), 84-99.
- Aytan, N., ve Tunçel, H. (2015). Yabancılarla Türkçe öğretiminde çizgi film kullanımı. *International Journal of Languages' Education And Teaching*, 3(2), 235-246.
- Ayvacı, Ş. H., Abdüsselam, Z., ve Abdüsselam, M. S. (2012). Animasyon destekli çizgi filmlerin fen öğretimine etkisi: 6. sınıf kuvveti keşfedelim konusu örneği. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 182-190.
- Bayındır, N. (2015). Sınıf öğretmenlerinin çizgi filmlerin öğretimsel rolüne ilişkin görüşleri. *International Journal of Social Science*, 41, 109-117, Doi Number. <http://dx.doi.org/10.9761/IASS3178>
- Bayır, E., ve Günşen, G. (2017). Okul öncesi dönem çocuklarının en çok izledikleri çizgi filmlerin bilimsel açılardan analizi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 746-761.
- Berber, A., Anılan, B., Odabaş, İ. N., ve Alkan, D. (2019). Fen bilimleri öğretmen adaylarının eğitimde çizgi filmin kullanımına ilişkin görüşleri. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 465-492.
- Borzekowski, D. L. (2018). A quasi-experiment examining the impact of educational cartoons on Tanzanian children. *Journal of applied developmental psychology*, 54, 53-59.
- Börlük, E. (2018). *Çizgi filmlerde yer alan değerlerin ilkokul hayat bilgisi öğretim programında yer alan değerler çerçevesinde incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Bursalı, H., ve Topçuoğlu Ünal, F. (2015). Çizgi dizilerin beşinci ve altıncı sınıf öğrencilerinin söz varlığına katkısı. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(29), 60-74.
- Börlük, S., ve Oruç, Ş. (2019). Çizgi filmlerin ilkokul 2.sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine ilişkin akademik başarılarına ve tutum geliştirmelerine etkisi. *Uluslararası Ders Kitapları ve Eğitim Materyalleri Dergisi*, 2 (1), 137-146.
- Büyükbaykal, G. (2007). Televizyonun çocuklar üzerindeki etkileri. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (28), 31-44.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (Geliştirilmiş 25. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Coşkun, E., ve Köroğlu, M. (2016). Pepee ve Caillou çizgi filmlerinde kavram öğretimi. *Milli Eğitim Dergisi*, 45(210), 601-619.

- Çelik, S.Ö. (2015). *7.Sınıf basit makineler konusunun film ve çizgi filmler ile öğretimin tutuma ve akademik başarıya etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzincan.
- Çetin, İ. (2018). *Yurt dışındaki Türk çocuklarına Türkçe öğretiminde çizgi filmler yoluyla değerler aktarımı: Keloğlan Masalları örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ekinci, M. (2017). *Altyazılı animasyon filmlerinin İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin dinlenme becerileri üzerindeki etkisi (İngilizce)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Ghilzai, S. A., Alam, R., Ahmad, Z., Shaukat, A., ve Noor, S. S. (2017). Impact of Cartoon Programs on Children's Language and Behavior. *Insights in Language Society Culture*, 2, 104-126.
- Karakuş, N. (2015). Okul öncesi döneme hitap eden tema içerikli çizgi filmlerin değerler eğitimine katkısı yönünden değerlendirilmesi (Niloya örneği). *Değerler Eğitimi Dergisi*, 13(30), 251-277.
- Köprülü, S. G. (2016). Erken yaşta yabancı dil öğreniminde çizgi filmlerin yeri. *Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik*, 4(1), 88-98.
- Köroğlu, M. (2016). *Çizgi filmlerle kavram öğretimi: Pepee ve Caillou örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Oruç, C., Tecim, E., ve Özyürek, H. (2011). Okul öncesi dönem çocuğunun kişilik gelişiminde rol modellik ve çizgi filmler. *Ekev Akademi Dergisi*, 15(48), 281-297.
- Oruç, Ş. ve Teymuroğlu, B. (2016). Sosyal bilgiler öğretiminde çizgi film kullanımının öğrencilerin akademik başarılarına etkisi. *Uluslararası Alan Eğitimi Dergisi*, 2(2), 92-106.
- Özakçaoğlu, N. (2009). *Çizgi filmlerin zihinsel engelli öğrencilerin resimlerine anlatım, biçim ve renk olarak yansımaları*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim İş Öğretmeliği Anabilim Dalı, Ankara.
- Özdemir, A., ve Ramazan, O. (2012). Çizgi filmlerin çocukların davranışları üzerindeki etkisinin anne görüşlerine göre incelenmesi. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 35(35), 157-173.
- Özer, Ö. (2015). *İki bin sonrası sinemalarda gösterilen çizgi filmlerin okul öncesinde kazandırılması gereken değerler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Özer, S. (2012). *Sosyal bilgiler öğretiminde çizgi filmlerin kullanımı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, Niğde.
- Özeskici, D. (2014). *Çizgi filmlerin görsel sanatlar dersi açısından önemi hakkında öğretmen ve öğrenci görüşleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Niğde Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Sadioğlu, Ö., Turan, M., Devci Dikmen, N., Yılmaz, M. ve Özkan Muhtar, Y. (2018). Değerlerin öğretiminde çizgi filmler: 'Rafadan Tayfa örneği'. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 240-251, DOI: 10.17679/inufed.333173
- Sancak, Y. (2018). *Çizgi filmlerin din eğitimindeki rolü hakkında din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin görüşleri: Sivas ve Kars ili örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Selanik Ay, T. S., ve Korkmaz, Ç. (2017). Sosyal bilgiler programında yer alan değerler ve kültürel öğeler bağlamında "Küçük Hezarfen" çizgi filmi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(2), 49-62.
- Sevim, Z. (2013). *Çizgi filmlerin değerler eğitimi açısından karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Temizkan, M., ve Atasoy, A. (2016). Söz varlığının gelişimi açısından çizgi filmler üzerine bir değerlendirme: TRT çocuk ve Minika çocuk örneği. *Milli Eğitim Dergisi*, 45(210), 577-599.
- Temizyürek, F., ve Acar, Ü. (2014). Çizgi filmlerdeki subliminal mesajların çocuklar üzerindeki etkisi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 3(3), 25-39.
- Ulaş Taraf, H. (2015). *Özel ilköğretim okulu öğrencilerine İngilizce zamanların öğretiminde otantik çizgi film kullanımı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yağlı, A. (2013). Çocuğun eğitiminde ve sosyal gelişiminde çizgi filmlerin rolü: Caillou ve Pepee örneği. *Turkish Studies*, 8(10), 707-719.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yorulmaz, B. (2013a). Din ve değerler eğitimi açısından Caillou çizgi filminin değerlendirilmesi. *Diyanet İlmî Dergi*, 49 (3), 129-143.
- Yorulmaz, B. (2013b). Pepee çizgi filminin din ve değerler eğitimi açısından değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(24), 438-448.

Ekler

EK1. Araştırmada İncelenen Çalışmalara İlişkin Bilgiler

Araştırma kodu	Araştırmanın Adı	Yazarı (yılı), Yayın Düzeyi
A1	Okul Öncesi Dönem Çocuklarının En Çok İzledikleri Çizgi Filmlerin Bilimsel Açılardan Analizi	(Bayır ve Günşen, 2017) Makale
A2	Animasyon Destekli Çizgi Filmlerin Fen Öğretimine Etkisi: 6. Sınıf Kuvveti Keşfedelim Konusu Örneği	(Ayvacı, Abdüsselam, Z. ve Abdüsselam, M. S.,2014) Makale
A3	Pepee ve Caillou çizgi filmlerinde kavram öğretimi	(Coşkun ve Koroğlu, 2016) Makale
A4	Sınıf öğretmenlerinin çizgi filmlerin öğretimsel rolüne ilişkin görüşleri	(Bayındır, 2015) Makale
A5	Sosyal Bilgiler Öğretiminde Çizgi Film Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi	(Oruç ve Teymuroğlu, 2016) Makale
A6	Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Çizgi Film Kullanımı	(Aytan ve Tunçel, 2015) Makale
A7	Din Ve Değerler Eğitimi Açısından Caillou Çizgi Filminin Değerlendirilmesi	(Yorulmaz, 2013a) Makale
A8	Pepee Çizgi Filminin Din Ve Değerler Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi	(Yorulmaz, 2013b) Makale
A9	Çizgi Dizilerin 5. ve 6. Sınıf Öğrencilerinin Söz Varlığına Katkısı	(Bursalı ve Topçuoğlu Ünal, 2015) Makale
A10	Söz Varlığının Gelişimi Açısından Çizgi Filmler Üzerine Bir Değerlendirme (Trt Çocuk Ve Minika Çocuk Örneği)	(Temizkan ve Atasoy, 2016) Makale
A11	Çizgi Filmlerdeki Söz Varlığıyla İlkokul Öğrencilerinin Söz Varlığı Üzerine Bir Araştırma	(Ayan ve Baş,2015) Makale
A12	Sosyal Bilgiler Programında Yer Alan Değerler ve Kültürel Ögeler Bağlamında “Küçük Hezarfen” Çizgi Filmi	(Selanik Ay ve Korkmaz, 2017) Makale
A13	Değerlerin Öğretiminde Çizgi Filmler: ‘Rafadan Tayfa Örneği’	(Sadioğlu, Turan, Deveci Dikmen, Yılmaz ve Özkan Muhtar, 2018) Makale
A14	Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Motor Gelişim Kazanımlarının Çizgi Filmlerdeki Sunumu	(Arslan ve Duman, 2018) Makale
A15	Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Eğitimde Çizgi Filmin Kullanımına İlişkin Görüşleri	(Berber, Anılan, Odaş ve Alkan, 2019) Makale
A16	Okul Öncesi Döneme Hitap Eden Tema İçerikli Çizgi Filmlerin Değerler Eğitimine Katkısı Yönünden Değerlendirilmesi (Ni-loya Örneği)	(Karakuş, 2015) Makale
A17	Çizgi Filmlerin İlkokul 2.Sınıf Öğrencilerinin İngilizce Dersine İlişkin Akademik Başarılarına ve Tutum Geliştirmelerine Etkisi	(Bülbül ve Oruç, 2019) Makale

T1	Yurt Dışındaki Türk Çocuklarına Türkçe Öğretiminde Çizgi Filmler Yoluyla Değerler Aktarımı (Keloğlan Masalları Örneği)	(Çetin, 2018) Y. Lisans Tezi
T2	Sosyal Bilgiler Öğretiminde Çizgi Filmlerin Kullanımı (Çanakkale Geçilmez çizgi film)	(Özer, 2012) Y. Lisans Tezi
T3	Sevgi İçerikli Çizgi Filmlerin İlköğretim 5. Sınıftaki Çocukların Görsel Sanatlar Dersinde Yaptıkları Resimler Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi	(Alan, 2009) Y. Lisans Tezi
T4	Çizgi Filmlerin Görsel Sanatlar Dersi Açısından Önemi Hakkında Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri	(Özeskici, 2014) Y. Lisans Tezi
T5	Çizgi Filmlerin Din Eğitimindeki Rolü Hakkında Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Görüşleri: Sivas Ve Kars İli Örneği	(Sancak,2018) Y. Lisans Tezi
T6	Çizgi Filmlerde Yer Alan Değerlerin İlkokul Hayat Bilgisi Öğretim Programında Yer Alan Değerler Çerçevesinde İncelenmesi	(Bölük, 2018) Y. Lisans Tezi
T7	Çizgi Filmlerin Söz Varlığı Üzerine Bir Araştırma	(Ayan, 2016) Y. Lisans Tezi
T8	Çizgi Filmlerle Kavram Öğretimi: Pepee Ve Caillou Örneği	(Köroğlu, 2016) Y. Lisans Tezi
T9	İkibin Sonrası Sinemalarda Gösterilen Çizgi Filmlerin Okul Öncesinde Kazandırılması Gereken Değerler Açısından İncelenmesi	(Özer, 2015) Y. Lisans Tezi
T10	Çizgi Filmlerin Fen Öğretimine Etkisi: Kuvveti Keşfedelim Örneği	(Abdüsselam, 2013) Y. Lisans Tezi
T11	7.Sınıf Basit Makineler Konusunun Film Ve Çizgi Filmler İle Öğretimin Tutuma ve Akademik Başarıya Etkisi	(Çelik, 2015) Y. Lisans Tezi
T12	Altyazılı Animasyon Filmlerinin İngilizceyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Dinlenme Becerileri Üzerindeki Etkisi (İngilizce)	(Ekinci, 2017) Y. Lisans Tezi
T13	Özel İlköğretim Okulu Öğrencilerine İngilizce Zamanların Öğretiminde Otantik Çizgi Film Kullanımı (İngilizce)	(Ulaş Taraf, 2015) Y. Lisans Tezi
T14	Çizgi Filmlerin Eğitilebilir Zihinsel Engelli Öğrencilerin Resimlerine Anlatım, Biçim ve Renk Olarak Yansımaları	(Özakçaoğlu, 2009) Y. Lisans Tezi
T15	Çizgi Filmlerin Değerler Eğitimi Bakımından Karşılaştırılması	(Sevim,2013) Y. Lisans Tezi

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

Kaya, Z. ve Uzoğlu, M. (2020). Çizgi filmlerin eğitim alanında kullanılmasıyla ilgili yapılan çalışmaların incelenmesi. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 16(Eğitim ve Toplum Özel Sayısı), 6194-6214. DOI: 10.26466/opus.803593